informasjonsblad for tillitsvalgte
OSS TILLITSVALGTE
http://oss.fagforbundet.no
Januar nr. 1 /2015 | Årgang 13

B-Postabonnement
Returadresse:
Fagforbundet
Postboks 7003 St. Olavs plass
0130 Oslo.

Folket sier nei takk

FOTO: OLE MORTEN MELGÅRD

Forsvar AML: Vi sier nei takk til en politikk basert på hva regjeringa tror, synes og mener. Behovet for endringer i dagens arbeidsliv dreier seg om å videreutvikle og forbedre det vi har, og sørge for at dagens lovverk etterleves, sa forbundsleder Mette Nord, til cirka 15 000 frammøtte i Trondheim.

Se side 4-5

Feil om Fauske

Arbeidsminster Eriksson bruker Fauske som eksempel på hvor vellykket det er med langvakter. Fagforeningslederen slår tilbake. Prøveordningen er avviklet og og de ansatte ønsker ikke denne type turnus.

Side 2

FOTO: JAN LILLEHAMRE

Forbundet forsvarer AML

Fagforbundets selfie-aksjon på Facebook har brakt inn flere hundre selfier med det samme budskapet: Forsvar arbeidsmiljøloven. Forbundet sier takk for alle kreative og fine selfie-portretter.

Side 4-5

ILL. FOTO: FAGFORBUNDET

Finansnæringa sjelver

Valgvinneren i Hellas, Syritza, skaper nytt håp hos grekerne. Syriza gikk til valg med klare løfter om økonomisk kursendring. Valget i Hellas har skapt rystelser i det europeiske finansmarkedet.

Side 2

FOTO: ANDERS HAUGE-ELTVIK, LO MEDIA

NYHET

Slår tilbake: Linda Wangen Salemonsen står på sitt – det er arbeidsministeren som ikke snakker sant når det gjelder langturnus i Fauske

Sannheten om langvakter i Fauske

I en NRK-debatt hevdet arbeidsminister Robert Eriksson at Fagforbundet ikke snakket sant om langvakter. Nå slår fagforeningslederen tilbake mot Eriksson.

Linda Salemonsen forteller at prosjektet med lange vakter i Fauske kommune ikke har fungert. Salemonsen understreker at de har et godt samarbeid med ledelsen i kommunen, og at hun er ikke ute etter dem. Hun er lei av at medlemmene i Fagforbundet fremstilles som en gjeng med sidrumpa nisser som ikke vil prøve noe nytt.

– Vi er gjerne med på prøveprosjekter. Det var bra vi fikk kjøre dette pilotprosjektet i et helt år. Nå er prosjektet ferdig og vi har lært at dette ikke er veien å gå. Vi var ca femti ansatte av 339 i helse- og omsorgssektoren som gikk i prosjektturnus, som vi kalte det, nå er det fire – fem igjen som har sagt ja til å fortsette.

Ljuger ikke

Fagforeningsleder Linda Salemonsen står på sitt og sier at de ikke ljuger når hun påpeker at turnuser med langvakter ikke vært noen suksess.

– Jeg ljuger ikke. Det er ingen ansatte i dag som går i denne type turnus, altså prosjektturnus. Vi har fire-fem som går på langvakter og der har vi nå både sjukefravær og folk som ikke er så glade for turnusen. Så vidt jeg vet er det bare en som sier hun er fornøyd. Disse går på dispensasjon fra Arbeidstilsynet. Vi har ingen i turnus på dispensasjon fra fagforeningene nå.

På nettsidene til Fauske kommune skriver rådmann Even Ediassen: «Jeg forholder meg til de rapporter og undersøkelser som vi har fra HEMIS. Hovedfunnene i rapporten er at ordningen oppfattes positivt hos et stort flertall av de ansatte og at ordningen bør fortsette». Hva er din kommentar?

– Rapporten er sann den, men det er viktig å se på tidspunktet den ble laga. Den ble skrevet alt for tidlig. De starta undersøkelsen allerede etter to-tre måneder. Folk var oppglødde og hadde foreløpig bare jobba en og to langhelger. Det var etter dette det begynte å skje noe. De ansatte skulle blant annet svare på en spørreundersøkelse som dannet grunnlaget for evalueringsrapporten som arbeidsministeren henviser til. Svarfristen 31. juli 2013, tror jeg. Prosjektet varte fra 22. september 2012 og ble forlenget ut 2013. Dermed ble dette mer som en halvtidsevaluering.

– Ut over høsten begynte sykefraværet å stige, igjen. Folk begynte å grue seg til neste gang de skulle ha langhelga, i det de gikk av helgevakta. De klarte ikke ta seg inn igjen, selv om de hadde flere dager fri i etterkant. Flere begynte å snakke om at dette ikke var forsvarlig overfor beboerne. Samhandlingsreformen var innført og beboerne på sykehjemmet var dårligere enn tidligere og krevde mer av de ansatte, sier Salemonsen.

Flere i helgestillinger

– Sannheten er at prøveordningen ble avviklet og det viser seg at et de fleste av de ansatte ikke orket en slik langhelgturnus. De første reaksjonene var positive og det er riktig at sykefraværet gikk ned i starten, men etter hvert snudde det og fraværet steg betraktelig. Forsøket medførte også at flere medlemmer har fått en varig høyere stillingsprosent enn hva de tidligere hadde, men det medførte også at andre ble gående i helgestillinger eller småstillinger, sier Salemonsen.

Hvem godkjenner

– At vår pilotordning måtte godkjennes av forbundene sentralt, var en viktig faglig støtte for oss og det medførte at vi våget å si ja. Fjernes denne ordningen, tror vi at det blir færre slike prosjekter. Vi er uenig med arbeidsministeren. Lokale tillitsvalgte vil ikke tørre å si ja uten den faglige støtten det gir å få en godkjenning av forbundet sentralt. Forbundene sentralt sitter på en bredere kompetanse og ikke minst et bredere erfaringsgrunnlag enn hva vi gjør i den enkelte kommune, sier Linda Salemonsen.

KARI-SOFIE JENSSEN

– Hjertet mitt gråter. Jeg gråter.

Fagforbundets Palestina-ambassadører dro i november til Palestina for å lære mer om prosjektene Fagforbundet støtter. Det ble en lærerik, men også en tårevåt opplevelse for mange.

Ambassadørene: Liz Aslaksen, Venke Anny Nes, Cathrine Hansen og Bengt-Ole Larsen. Ikke på bildet: Ragnar Steinstad.

Med Israels krigføring mot Gaza i bakhodet, var det likevel fem håpefulle ambassadører som besøkte Palestina for første gang i november. Sammen med ambassadørene dro representanter fra Norsk Folkehjelp og Fagforbundet. Ledelsen var representert med Stein Guldbrandsen og Raymond Turøy, som ledet hver sin delegasjon på henholdsvis Gaza og Vestbredden.

Tøft møte

– Hjertet mitt gråter. Jeg gråter. Hvordan kan verdenssamfunnet godta at okkupasjonsmakten, Israel, får holde på på denne måten? spør Liz Aslaksen fra Fagforbundet Oslo, på bloggen sin under besøket.

Reaksjonen til Aslaksen kom etter å ha besøkt en organisasjon som jobber for kvinners rettigheter i de palestinske områdene. Aslaksen er overbevist om at Fagforbundet spiller en viktig rolle gjennom Norsk Folkhjelps prosjekter i Palestina.

– Vårt arbeid utgjør en stor forskjell for mange palestinere. På Vestbredden besøkte vi flere av organisasjonene vi støtter gjennom Norsk Folkehjelp.

Hjelper kvinnene

– Vi møtte kvinnegruppa, PCDCR, og de arrangerte en gruppediskusjon for kvinner på landsbygda. De utvekslet erfaringer som kvinner i Midtøsten møter hver eneste dag, deriblant vold mot kvinner. Organisasjonen bistår utsatte kvinner med parterapi, advokathjelp og hjelper kvinner som møter rettssystemet, sier Aslaksen.

– Fagforbundets støtte gjør det mulig for denne organisasjonen å jobbe for kvinners rettigheter i Palestina. De tar de samme likestillingskampene som vi tok i Norge tidligere. Jeg er stolt av støtten vår, forteller Aslaksen.

Dype spor

Turen til Palestina har satt dype spor i Aslaksen, og opplevelsene vil prege hennes politiske arbeid i tida framover.

– Følelsen av håpløshet og maktesløshet er noe som har preget meg en god del etter besøket. Historiene og inntrykkene jeg fikk av å møte ulike mennesker, forteller hvor vanskelig konflikten er. Et undertrykt folk som føler seg uønsket, gjør noe med deg. Å se at en hel befolkning blir tvunget til å leve under disse forholdene gjør fryktelig vondt, sier Aslaksen.

Ambassadørkorpset

En viktig forutsetning for å bli ambassadør er å skolere andre i eget fylkeslag om konflikten mellom Israel og Palestina. På denne måten kan hele organisasjonen ta del i kunnskapen Palestina-abassadørene sitter på.

– Jeg ønsker å dele kunnskapen jeg sitter på med flest mulig folk. I Oslo er vi to ambassadører som inviterer oss ut til fagforeningene for å snakke om prosjektene i Palestina.

– Vi oppfordrer fagforeningene til å delta på kampanjer som vi har sammen med Norsk Folkehjelp. Fagforbundet Oslo tilslutter seg også andre lokale arrangementer, avslutter Aslaksen.

KJETIL VEVLE

Om Fagforbundets ambassadørkorps for Palestina:

Det ble valgt to ambassadører fra hvert fylke på Fagforbundets landsmøte i 2014.

Ambassadørene er valgt fram til 2017 og har som oppgave å kurse og skolere organisasjonen i spørsmålet om konflikten mellom Israel og Palestina.

Det arrangeres fem reiser i løpet av avtaleperioden og hver ambassadør deltar på en reise.

For kontaktinformasjon og mer informasjon om Fagforbundets solidaritetsprosjekter – Besøk *fagforbundet.no/tema/solidaritetsprosjekter*

NYHET

Mangfold: Fagforbundet har tatt et nytt steg i mangfoldsarbeidet ved at hver fylkeskrets har egen nettverkskontakt i styret. Her er tillitsvalgte med minoritetsbakgrunn og fylkesrepresentanter på første samling.

Nettverk med mangfold

Fagforbundet har samlet en fargerik gjeng bestående av et tjuetalls tillitsvalgte fra nesten like mange fødeland.

Det skal bygges nettverk for tillitsvalgte med minoritetsbakgrunn.

– Dette er en viktig og riktig start på et nytt år, sa nestleder Sissel Skoghaug under åpninga, henvendt til de frammøtte tillitsvalgte og fylkesstyrerepresentantene fra de respektive fylkene.

Fagforbundet opprettet i 2010 et landsomfattende nettverk for tillitsvalgte med minoritetsbakgrunn. Seinere har forbundet vedtatt at hver fylkeskrets skal ha en egen nettverkskontakt i fylkesledelsen.

Faglig og sosialt

Samlinga var fylt med faglig innhold og deltakerne fikk bli kjent med hverandre. De drøftet hvordan fylkesstyrene i samarbeid med nettverkskontaktene kan jobbe for å styrke likestilling og mangfold i hele forbundet.

Et av spørsmålene er; hvordan sikre bred representasjon av tillitsvalgte i styrene? Deltakerne er tydelig på at det er viktig å vise at fagbevegelsen er opptatt av et inkluderende arbeidsliv, uansett bakgrunn. Det er viktig at alle medlemmer står sammen om interessen for et anstendig arbeidsliv. For flere av fylkesstyrerepresentantene var dette det første møtet der de hadde rollen som nettverkskontakt, etter at ordningen ble vedtatt.

Systematisk arbeid

Sissel Skoghaug leder Fagforbundets utvalg for mangfold og inkludering på nasjonalt plan. Utvalget er rådgivende, og består av representanter fra både forbundsstyret, AU, kompetansesentrene, seksjonsstyrer, fylkeskrets og representanter fra nettverksgruppen.

– Det er viktig at alle ledd i organisasjonen er med og påvirker dette arbeidet. Den viktigste pådriveren er akkurat du som er tillitsvalgt, sa Skoghaug til nettverkskontaktene og fylkesstyrerepresentantene.

Mangfoldsarbeidet har egen handlingsplan bygd på LOs og Fagforbundets prinsipp- og handlingsprogram. Nyheter om mangfoldsarbeidet ligger på *fagforbundet.no/om-fagforbundet/Organisasjonsenheten/Mangfold/*

Handler om holdninger

Fagforbundet og Norsk Folkehjelp har holdningskapende samarbeidsprosjekter for å motvirke fordommer og diskriminering. Spesielt vektlegger forbundet gode møteplasser og situasjoner der folk møtes ansikt til ansikt. Verktøy som brukes er «Menneskebiblioteket», Mangfold og Dialog (MOD) og «Fordommer fordummer» og rasismefri sone. Det er metoder som setter mangfoldsperspektiv, samfunnsdeltakelse, fagorganisering, integrering og likestilling på dagsorden. Det er Norsk Folkehjelp som har utviklet mange av disse verktøyene og du kan lese om de ulike metodene på *folkehjelp.no/Vaart-arbeid/Flyktning-og-integrering*

RANDI TEVIK

Nye uførepensjonsregler

Fra årsskiftet har vi nye regler for uførepensjon, både i Folketrygden og i tjenestepensjons ordningene. – Meningen er at folk skal komme omtrent likt ut som før, men om de faktisk gjør det, står igjen å se, sier Fagforbundets pensjonsekspert Steinar Fuglevaag.

Steinar Fuglevåg

Prosessen har pågått over to - tre år, og har konsekvenser både for nye og gamle uføre. De som har uførepensjon, fikk den omregnet fra 1. januar 2015 og får inntektsskatt på den nye pensjonen som fra nå skal kalles uføretrygd. Folketrygden økes for å kompensere for økt skatt, mens pensjonen fra tjenestepensjonsordningen opprettholdes på samme nivå. Alt i alt skal det gi om lag samme pensjon som før etter skatt, mener regjeringen.

Rammer uføre med gjeld

– Vi er veldig usikre på hvordan dette kommer til å slå ut i praksis, særlig for dem med gjeld. De som får et inntektstap på over 6000 kroner får en skjerming i tre år, men etter det vil de tape, til dels ganske kraftig, sier Fuglevaag.

Inntektsreglene for nye uføre blir likere i folketrygd og tjenestepensjon og skal altså gjøre det lettere å jobbe ved siden av uførepensjonen. Det vil bli satt en inntektsgrense for hver enkelt, altså en grense for hvor mye du kan tjene før pensjonen reduseres. Tjener du mer enn dette beholder du uføregraden, men selve pensjonen reduseres. Den skal likevel ikke reduseres mer enn at ekstrajobbingen gir overskudd.

Mange kan ikke jobbe mer

– I Fagforbundet er vi usikre på om dette kommer til å gi noen effekt. Det er sikkert noen som kan jobbe litt mer, men de fleste som har fått vedtak om uførepensjon, har fått det fordi de har mistet deler av arbeidsevnen. Det skal nok mer enn nye regler til for at de skal kunne jobbe så mye mer, sier Fuglevaag.

Fagforbundet er også kritisk til at overgangen fra uføretrygd til alderspensjon i tjenestepensjonen skal skje senest ved 67 år, og ikke 70 som nå. Det vil si at du får medregnet tre år mindre enn tidligere. Dette kan bety at noen som har fått beregnet at de vil få full alderspensjon, vil få 3/30-deler mindre fra tjenestepensjonsordningen på grunn av manglende opptjening.

Dumt å heve grensa for uføretrygd

Fagforbundet var også negative til at det kom en nedre grense på 20 prosent i uføregrad for nye uføre i tjenestepensjonsordningen. Det er en innstramming fra dagens regler der alle som ble uføre kunne søke om pensjon. Arbeidsavklaringspenger og uføretrygd ses nå på samme måte fra tjenestepensjonens side. Det vil si at flere med arbeidsavklaringspenger nå vil få pensjon fra tjenestepensjonsordningen i tillegg.

Inntektsgrense

Når du får uførepensjon, fastsettes en inntektsgrense som regnes ut slik:

- Innvilget uføregrad beholdes, uavhengig av inntekt.
- Du kan tjene inntil beløpsgrensen på 0,4 G, (i dag 35 348 kroner), i tillegg til forventet inntekt etter uførhet. Beløpsgrensa gjelder bare dem som også får uføretrygd fra NAV/folketrygden.
- Ved inntekt over inntektsgrensen, beholder du en del av uføretrygden. Hvor mye avhenger av inntekt før uførhet og størrelsen på uføretrygden.
- De som alt er uførepensjonister får en beløpsgrense på 60 000 kroner i en overgangsperiode frem til 2019. Fra 2019 vil beløpsgrensa være 0,4 G for alle.

GEIRMUND JOR

oss fire på gangen

Hva mener du er det/de beste verveargumentene for å få flere medlemmer i Fagforbundet med innvandrerbakgrunn?

Sefany Mesfin, sekretær, Fagforbundet Hå, Rogaland

Sefani Mesfin er styrer i en barnehage og mener at tilhørighet og det å være del av et større felleskap er viktig for alle ansatte.
– For oss med minoritetsbakgrunn er organisasjonsarbeid viktig. Vi får kjennskap til organisasjonskulturen i Norge og vi kan få hjelp og støtte. Gjennom tillitsverv i Fagforbundet får vi kompetanse som gir oss større innflytelse på hverdagen vår.

Samira Abdulah, plasstillitsvalgt Fredrikstad internasjonale skole.

Samira Abdulah jobber som førstesekretær og mener at tillitsvervet gir henne en mulighet til å omgås mennesker på tvers av etnisitet, religion og kultur. Tillitsvalgte med bakgrunn fra forskjellige land, gjør fagbevegelsen til en arena der befolkningsgrupper står sammen fordi de har en felles interesse i kampen for et likeverdig og anstendig arbeidsliv, med gode lønns- og arbeidsvilkår.

Tomasz Raulin, plasstillitsvalgt på Brandsøy skule, og leder av SKKO, Fagforbundet Florø

Tomasz Raulin er utdannet pedagog og jobber som miljøterapeut.
– Det som overbeviste meg, var at Fagforbundet hjalp meg med å bli fast ansatt. Det gikk to-tre måneder og så fikk jeg fast jobb i Flora kommune. Så det sier seg egentlig selv hvor sterkt og innflytelserikt Fagforbundet er.
Jo flere medlemmer, jo bedre.

Fauzia Hussain-Wiik, leder i SKA, Fagforbundet Helse Bergen

Fauzia Hussain-Wiik jobber som fagkonsulent ved dokumentasjonsavdelingen i Helse Bergen.
– Det er viktig at innvandrere er klar over hvilke rettigheter og plikter de har som arbeidstaker. Med et medlemskap i Fagforbundet stiller alle med innvandrerbakgrunn sterkere på arbeidsplassen. At Fagforbundet i tillegg jobber yrkespolitisk og gir gode faglig tilbud er også et godt argument.

Spar regnskogen

Får du OSS e-post-nyhetsbrev, kan du reservere deg mot å få papirutgaven. Fyll ut medlemsnummer og navn for bare å få nyhetsbrev på epost og lese OSS på nett:

http://oss.fagforbundet.no/om

NYHET

Forsvarer AML me

LO har, sammen med resten av arbeidstakersiden, reagert sterkt på regjeringas foreslåtte endringer i arbeidsmiljøloven.

I mobiliseringa til den politiske streiken dro Fagforbundet i gang en selfie-aksjon på sosiale medier. Vi fikk over 400 selfies

Tenner nytt håp hos grekere

Det venstreorienterte partiet Syriza seiler opp som valgvinner i Hellas. EU-økonomene holder pusten, mens grekerne øyner håp om at de vonde tidene endelig er forbi.

De danner regjering med det konservative partiet Uavhengige grekere, men det er ingen tvil om hvem som kommer til å spille hovedrollen i utformingen av landets framtid. Syriza fikk ikke rent flertall, men det var veldig nære.

– Det er flott å se at det er rom for en annen politisk linje. Folk har sagt et klart nei til den økonomiske politikken som har blitt ført, sier forbundsleder Mette Nord.

Hun har fulgt spent med på den politiske utviklingen i Hellas. Nord understreker at det nå er grunn til å glede seg på vegne av hardt prøvede grekerne.

– Valginnspurten ble nervepirrende. Det var trist at Syriza ikke fikk rent flertall, men dette er en spennende ny politisk start for befolkningen, sier Nord.

Finansmarkedets skrekk

Det er i første rekke den forhatte sparepolitikken, kuttpolitikken, folk protesterer mot. Utenlandske låneinstitusjoner har framforhandlet en såkalt krisepakke for nedbetaling av gjeld, med den sittende regjeringen. Det har gjort hverdagen tøff for millioner av grekere. Internasjonale kreditorer har ydmyket befolkningen i fem år. Nå slår folket tilbake. Ikke med vold, men med stemmeseddelen.

Syriza, som også beskrives som et moderne, sosialdemokratisk parti, gikk til valg med klare løfter om kursendring, et totalt stilbrudd, i forhold til tidligere regjeringer. Det er i hovedsak den økonomiske politikken de vil endevende på. Partiet blir omtalt som finansmarkedets store skrekk.

Det gjør nok spesielt vondt at partiet vil, i alle fall delvis, slette all gjeld fra Det internasjonale pengefondet (IMF) og Den europeiske sentralbanken (ESB). Det skaper rystelser i finansmarkedet. Det blir ikke noe bedre av at de har programfestet at de skal heve minstelønnen og

ed selfies

av flotte, engasjerte folk som benyttet anledningen til å forsvare AML. Tusen takk for smil, humor og alvor.

Veileder i trepartssamarbeid

Fagforbundet har som mål at trepartssamarbeid skal bli en arbeidsmetode for utvikling av offentlig sektor.

Det betyr at et konstruktivt samarbeid mellom de folkevalgte, administrasjonene og de tillitsvalgte skal prege utviklingsarbeidet i norske kommuner. Mange kommuner jobber etter denne metodikken allerede, andre er nysgjerrige og ønsker å vite mer. Derfor er det laget en veileder slik at alle har muligheten til å sette seg inn i hva trepartsamarbeid egentlig er, og hvordan du kan få det til.

Basert på erfaringer

Veilederen er basert på erfaringer fra modellkommuneforsøk, «Kvalitetskommuneprogrammet» og «Saman om ein betre kommune»-programmet, sammen med casestudier fra Lunner – og Øvre Eiker kommune. Dette er to kommuner som driver sin kommune basert på trepartssamarbeid men med forskjellige innfallsvinkler. I tillegg har veilederen en teoretisk del utarbeidet av Knut Stranden, forfatteren av boka «Partssamarbeid». Veilederen tar for seg hva trepartssamarbeidet er, hva som skiller det fra det ordinære partssamarbeidet, hvorfor vi satser på samarbeidet og hvordan lykkes.

Alternativ til privatisering

Fagforbundets strategiplan for 2015 vektlegger kampen mot privatisering som en av forbundets aller viktigste oppgaver. Det er nyttig å vite at det finnes et godt alternativ til å åpne offentlig sektor for private pengeinteresser. Alternativet handler om at vi sammen kan skape et godt lokalsamfunn å bo og arbeide i. Nøkkelen ligger i samarbeidet, og å benytte de ansattes kreativitet og kompetanse på en systematisk måte.

Blir til mens du går

Det finnes ingen ferdig oppskrift på et velfungerende trepartssamarbeid, å kopiere fungere ikke, alle må finne sin vei. Denne veilederen kan gi inspirasjon og motivasjon til å utvikle trepartssamarbeidet i kommunesektoren. *Lykke til med arbeidet!*

OMSTILLINGSENHETEN

Veilederen er tilgjengelig på *http://www.fagforbundet.no/om-fagforbundet/Omstillingsenheten/*
Har du spørsmål, ta kontakt med *torstein.amdal@fagforbundet.no* i Omstillingsenheten

Stort oppmøte i Oslo

Det var nok overveldende for LO-leder Gerd Kristiansen å stå foran den enorme folkemengden som var møtt opp foran Stortinget. Det må også være spesielt å være arbeidsminister og se hvor mange han har erta på seg, bare i Oslo og omegn.

– Vi protesterer mot svekkelsen av arbeidsmiljøloven.

– På plakatene her står det «Forsvar arbeidsmiljøloven». Det sier mye om hva vi er mot i forslagene. Men det er også viktig å si hva vi kjemper for.

– Det er verdighet, sikkerhet, frihet og anstendighet i norsk arbeidsliv, sa Kristiansen.

KARI-SOFIE JENSSEN

ikke kutte mer i lønn og pensjon til offentlige ansatte.

Nervepirrende

Å bekjempe korrupsjon står også sentralt i partiprogrammet. Det innebærer blant annet at noen greske finanstopper kan ha grunn til å skjelve i buksene. Det er riktignok gjennomført mange reformer de siste årene, men det er også mye som gjenstår.

Det er noen nervepirrende måneder og år som venter ti millioner grekere. En snau halvpart av befolkningen har gitt Syriza en tillitserklæring av de sjeldne. De kan ikke forvente seg et bedre liv over natten, men mange har fått tilbake trua på en økonomisk opptur.

JAN TORE SKJELBEK

Desperat protest: Arbeidsledigheten i Hellas er nå på rundt 25 prosent og rundt halvparten av gresk ungdom står uten jobb.

FOTO: ANDERS HAUGE-ELTVIK, LO MEDIA

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TJENSVOLD

FOTO: LO

GERD KRISTIANSEN
LO-leder

KOMMENTAREN

Beskyldte oss for skremselspropaganda

Foran Stortingsvalget var det mange som beskyldte oss for skremsler og svartmaling, når vi beskrev hvordan Høyre og Fremskrittspartiet ville forandre Norge. Høyre framsto med en ny retorikk, der de gamle slagordene om privatisering og skattekutt var erstattet med mangfold, fleksibilitet og modernisering.

De av oss som hadde fulgt med på hva som har skjedd i Sverige de siste årene pekte på at dette bare handlet om språk og politisk innpakning. Når høyrepartiene kommer til makta kommer de faktisk til å føre høyrepolitikk, advarte mange i fagbevegelsen. Dessverre var det ikke mange nok som hørte på hva vi sa. Men nå er alle våre bange anelser bekreftet – og vel så det. Vi har fått en fordelingspolitikk der de fattigste må betale for skattekutt til de rikeste, de prøvde å ta retten til sykelønn fra titusenvis av mennesker og de endrer nå spillereglene i arbeidslivet langt utover det de sa de skulle gjøre.

Fra LOs side kommer vi derfor til å bli mer aktive enn vi tradisjonelt har vært i kommunevalgkamper. I dag sitter høyrepartiene med styringen i både de aller fleste store byene og nasjonalt. Det gjør at man effektivt kan gjennomføre sin politikk. Det handler for eksempel om offentlig eierskap, der man i løpet av få år kan selge unna fellesskapsverdier for milliarder av kroner. Det gjelder privatisering av velferd, flere private skoler og oppbygging av kommersielle sykehus betalt over skatteseddelen.

Og ikke minst dreier det seg om den store diskusjonen om hvordan kommuner, fylker og regioner skal se ut i framtida. Da trengs det andre stemmer og motkrefter i lokalsamfunnene mot regjeringens sterke tro på sentralisering og privatisering av det meste.

Et av de viktigste sitatene fra en sentral høyrepolitiker de siste årene er Linda Hellelands løfte om at «vi skal klemme så mye tannkrem ut av tuben at ikke Arbeiderpartiet kan putte det tilbake igjen». De har ambisjoner om å gjøre grunnleggende endringer i samfunnet vårt – som det vil bli vanskelig å rette opp igjen. Et maktskifte i kommune-Norge vil gjøre den jobben vanskeligere for dem.

Valgkampen for LO skal imidlertid handle om mer enn å stoppe høyrekreftene. Vi vil ruste Norge for framtida. Den framtida skal preges av små forskjeller og store muligheter. Små sosiale forskjeller – muligheter for alle til å lykkes i livet. Små geografiske forskjeller – optimisme i hele landet. Og det er ikke bare målet. Det er veien. Vi skal møte framtida med rettferdig fordeling og muligheter for alle, sosialt og geografisk, ikke ved å gi avkall på disse verdiene. Ikke bare fordi det er riktig, men også fordi det er slik vi lykkes best.

Det er her samfunnskampen nå står, og det er slik vi skal forstå utviklingen på meningsmålingene den siste tida. Arbeiderpartiet har gjort et byks på målingene. Det var regjeringen som utløste dette. H/FrP-regjeringens forslag til statsbudsjett avdekket et verdiskille mellom partiene og i folket. Et verdiskille som nettopp handlet om sosial rettferdighet, og hvordan vi skal møte framtida. Det er blant annet dette vi vil at valgkampen 2015 skal handle om.

oss dommen har falt

Trygdeytelser og inntekt

Får du trygdeytelser fra NAV er det viktig å melde fra når du får endret inntekt. NAV er ansvarlig for at du får riktig informasjon om gjeldende regler. Hva skjer om du får krav om tilbakebetaling av ytelser?

Her er et eksempel på en kjennelse der medlemmet fikk delvis medhold når hun anket krav om tilbakebetaling.

For mye utbetalt
Anken gjaldt blant annet spørsmålet om tilbakebetaling av for mye utbetalt uførepensjon. Trygderetten gjør i sin kjennelse rede for lovreglene og den strenge praksisen på området. Inntektsoverskridelse av inntekt ved siden av uførepensjon regnes som vesentlig endring, og gjør at uføregraden av løpende uførepensjon skal revurderes.

Trygderetten uttaler videre:
Revurdering av uførepensjon
«En revurdering innebærer at uføregraden fastsettes på ny, i samsvar med reglene i folketrygdloven § 12-7. I vurderingen skal det foretas en konkret vurdering av NNs fremtidige inntektsmuligheter. Retten legger til grunn at lønnen NN har mottatt i xx, gjenspeiler hennes inntektsmuligheter, og at det er relevant å ta hensyn til lønnstillegg for arbeidsoppgaver NN kan påta seg. ...»

Etter visse vilkår kan (§ 12-12 tredje ledd)mottaker av uførepensjon beholde retten til uførepensjon, selv om den reduseres eller faller bort (hvilende pensjonsrett). Vilkåret er at det er gitt melding til NAV om inntektsendring. Det kreves streng aktsomhet fra mottakere av stønad til å overholde pliktene i stønadsforholdet. I dette tilfellet mener retten at NN ikke var tilstrekkelig aktsom. Retten kom derfor til at NNs uførepensjon opphører.

Delvis medhold
Trygderetten ga avslag på vedtaket om hvilende pensjonsrett, men NN fikk delvis medhold i spørsmålet om tilbakebetalingskravet. Retten la vekt på at bedre informasjon fra NAV kunne bidratt til å hindre feilutbetalinger ved overskridelse av inntektsgrensen for NN.

Selv om retten har kommet til at NN har vært uaktsom, mener den at uaktsomheten ikke er av en slik grad at tilbakebetalingskravet ikke kan reduseres. (jf. folketrygdloven § 22-15 fjerde ledd tredje punktum).

Redusert beløp
Det konkluderes med at kravet om tilbakebetaling settes ned til en tredjedel av det feilutbetalte beløpet. Retten vektlegger altså Naivs manglende oppfølging av medlemmet. Selv om vedkommende måtte følge med selv på pensjonsutbetalinger, måtte også NAV ta sin del av ansvaret for feilutbetalingen.

Medlemmet får etter kjennelsen et nytt vedtak fra NAV om tilbakebetalingskrav, der dette er redusert i samsvar med Trygderettens kjennelse.

RANDI TEVIK

NYHET

Jobb for staten? Ta inn lærlinger!

Regjeringa har lagt fram et forslag om at alle bedrifter som kan ha lærlinger, må ha minst en lærling per oppdrag de skal gjøre for staten.

– Når staten for eksempel skal sette i gang et byggeprosjekt, kommer det til å stå i kontrakten at bedriftene skal ha lærlinger som er involvert i prosjektet, sier kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen til NRK. Kunnskapsdepartementet skal i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet foreslå hvilke bransjer kravet skal gjelde for. LO mener tiltaket er godt, og etterlengtet.

Barnehagedagen 2015 setter barnehagenes arbeid med friluftsliv på dagsorden. Årets slagord «Vi vil ut!» er inspirert av Friluftslivets år, og på nettsida fagforbundet.no/skko/barnehagedagen kan barnehagene nå bestille gratis materiell (bestillingsfrist 10. februar) og laste ned forslag til aktiviteter og pedagogisk opplegg. Dagen er et samarbeid mellom Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Foreldreutvalget for barnehager (FUB).

Sykefraværet ned

OECD og andre økonomer har lenge advart mot den sjenerøse sykelønnsordningen i Norge. De mener den er årsaken til det høye sykefraværet. Det mener ikke de ansatte i Tine i Byrkjelo. De har hatt lavt sykefravær i flere år. Siste måling viste 2,7 prosent. Engasjement, høyt arbeidspress og godt arbeidsmiljø driver virksomheten framover. De jobber i små grupper og er avhengig av hverandre. Det er en sterk lojalitet i bedriften. De er passe bemannet, ikke for lite, ikke for mye. Ledere og medarbeidere er stolte av å produsere Norges mest populære oster. Alle medarbeiderne har deltatt aktivt i et sykefraværsprosjekt.

Tiltak mot arbeidslivskriminalitet

Statsminister Erna Solberg og arbeids- og sosialminister Robert Eriksson presenterte i midten av januar 22 punkter for å kjempe mot arbeidslivskriminalitet.

Strategien er utformet på initiativ fra LO, med aktiv støtte fra NHO. LO-leder Gerd Kristiansen og NHO-direktør Kristin Skogen Lund presenterte strategien sammen med statsministeren og statsråden.

Sosial dumping er en form for arbeidslivskriminalitet. Siden 2006 har Arbeidstilsynet gjort mer enn 15 000 tilsyn for å bekjempe sosial dumping i Norge.

Meir frivillig innsats

Ei spørjeundersøking viser at 93 prosent av kommunane seier dei ynskjer å styrka samarbeidet med det frivillige. Men 60 prosent av kommunane har ikkje planar om å bruka meir ressursar på å få det til. 32 prosent opplyser at dei har ein eigen politikk for det frivillige arbeidet. Alle vil ha kake, men ingen vil bake, melder Frivillighet Norge i ei pressemelding.

For folkeavstemning

64 prosent av dei spurde i ei meiningsmåling meiner at spørsmål om kommunesamanslåing skal avgjerast ved folkeavstemming.

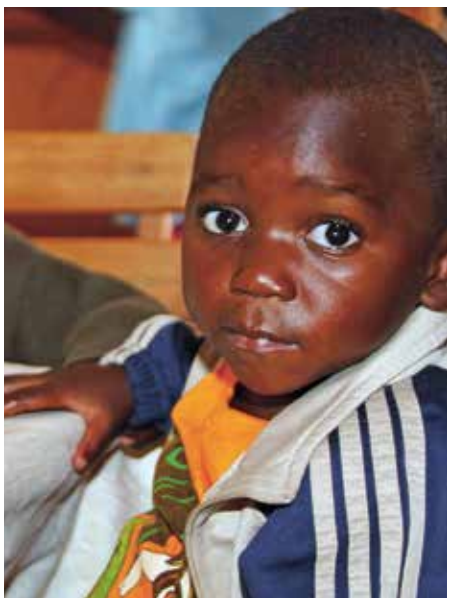
34 prosent meiner at folkeavstemming er ein dårleg idé og at kommunesamanslåingar skal avgjerast av dei folkevalde, viser målinga Sentio Research har gjort for Klassekampen. Ifølgje målinga er det klart fleirtal for folkeavstemming i heile landet. Aller størst fleirtal er det i Nord-Noreg der 78 prosent av dei spurde vil ha folkeavstemming i slike spørsmål. I Oslo og Akershus er delen 56 prosent.

Nationaltheatret må kutte Habima-samarbeid

Fagforbundet var blant organisasjonene som demonstrerte før Nationaltheatrets premiere på prosjektet **TERRORisms** i regi av den europeiske teaterunionen UTE. Blant teatrene i prosjektet er også Israels nasjonalteater Habima. Demonstrasjonen rettet seg ikke mot innholdet, men mot samarbeidet som legitimerer Israels okkupasjon av Palestina og den folkerettsstridige bosettingspolitikken.

Suksess trues av valutakursene

Fagforbundets barneby i Angola er en suksess. Vi har en jevn økning av bidragsytere, men valutakursene gjør at alt koster mye mer enn tidligere. Derfor trengs det både flere bidragsytere og mer penger for å sikre en forsvarlig drift. Dersom du som allerede er bidragsyter, og ønsker å bidra litt mer til Fagforbundets barneby i Angola, så kan du ganske enkelt øke trekket per måned.

Ta kontakt

Givere som ønsker å øke sitt beløp må gi beskjed til SOS-barnebyer – telefon 23 35 39 00 eller e-post: sos@sos-barnebyer.no

Da registreres nytt beløp, og bidraget trekkes gjennom den eksisterende avtalegiroen. ***Sjekk med banken om at det øvre taket på avtalegiroen, altså beløpsgrensen, er høyt nok til å romme det nye beløpet.***

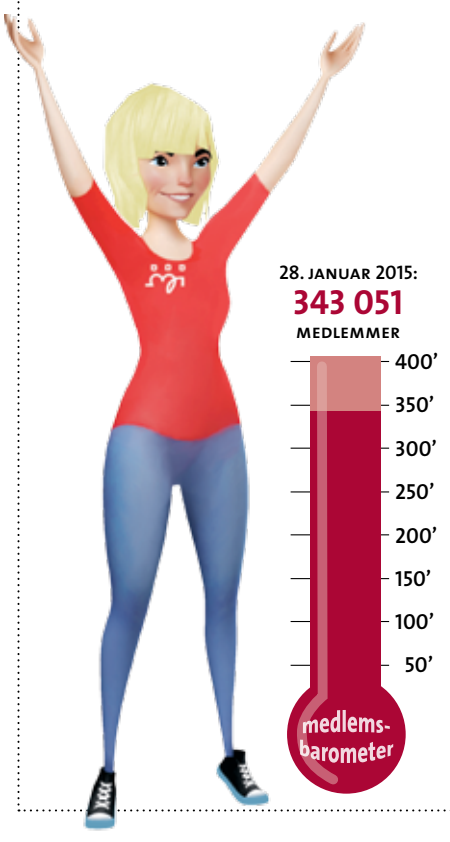
Svekker storkommuner lokaldemokratiet?

Den danske avisen Berlingske Tidende har spurt samtlige danske kommunepolitikere om hvordan kommunesammenslåinger har påvirket lokaldemokratiet. Svaret er oppsiktsvekkende. 60 prosent mener sammenslåing av kommuner har innskrenket lokaldemokratiet. 70 prosent svarer at arbeidspresset og arbeidsbetingelsene til kommunepolitikerne hemmer rekrutteringen. Et flertall av kommunepolitikerne opplever at embetsmenn har fått for stor politisk innflytelse.

Danskenes kommunereform likner til forveksling den norske modellen Høyre, Frp og Venstre har igangsatt i Norge; færre og større kommuner og overføring av nye oppgaver til kommunene. *Kilde: Berlingske Tidende*

Fagforbundet siden sist

- Attac Norge har fått økonomisk støtte fra Fagforbundet i flere år. Forbundsstyret vedtok å gi støtte til Attacs arbeid også i 2015. Hovedarbeidsområdet for Attac er å samle og spre kunnskap om konsekvensene av TISA og andre handelsavtaler.
- Flere års lønnsvekst er utradert med den svekkede kronen, mener fagøkonomer. De spår at neste års lønnsoppgjør vil gi gode nyheter til mange.
- En fersk dom fra Frostating lagmannsrett slår fast at også kommuner kan gå til masseoppsigelser for å sikre sunn økonomisk drift. Både i Halden og Moss har Fagforbundet gjort det klart at de ikke godtar noen oppsigelser av fast ansatte og at disse vi havne i retten.
- 78 av de 120 som ble oppsagt i Halden kommune i fjor høst gikk til sak mot kommunen. Oppsigelsene var knyttet til de omfattende omstillingene kommunen måtte gjennom på grunn av dårlig økonomi.
- Forslaget til regjeringa om søndagsopne butikkar vil slå negativt ut for butikkane i distrikta. Det meiner fleire sentrale aktørar i bransjen og i norsk næringsliv.
- Ansatte som jobber på konkurranseutsatte sykehjem i Oslo har blitt lønnstapere. En hjelpepleier som jobber på Aleris alders- og sykehjem tjener 174,60 kroner i timen med 14 års ansiennitet og fagbrev. Det tilsvarer en årslønn på 329 000 kroner, nærmere 90 000 mindre enn en tilsvarende hjelpepleier hos Oslo kommune, skriver frifagbevegelse.
- På årets første forbundsstyremøte ble det vedtatt å bevilge 800 000 kroner i økonomisk støtte til Lokalsamfunnsforeninga. Kommunereformen er et av de prioriterte arbeidsområdene for Fagforbundet i 2015. Samarbeidet med foreningen er viktig for å styrke vårt eget arbeid med å spre kunnskap om reformen.
- Forbundsstyret vedtok også å innvilge en prosjektsøknad fra Confederation of Independent Unions (CIU) på Filippinene. Støtten er på 410 000 kroner for 2015, til skolering av tillitsvalgte sentralt og i lokale fagforeninger på Filippinene. Fagbevegelsen på Filippinene har mer enn 100 år lange tradisjoner i privat sektor, mens offentlig ansatte først fikk anerkjent retten til å organisere seg i 1988. Fagforbundet har et mål om å bidra til å styrke fagbevegelsen i landet.
- Fagforbundet har per 289. januar totalt 343 051 medlemmer – en økning på 600 i år.

oss faglig kokebok

Stipend på den lure måten

Stipend til utdanning er et viktig medlemsgode, som også brukes til å verve nye medlemmer.

Du kan hjelpe dem å få svar og stipend på kortest mulig tid. Men pass på – ikke gi feil informasjon!

Hvordan hjelper du medlemmene å levere stipendsøknaden? Du må vite at Fagforbundets utdanningsstipend går til opplæring og kompetanseheving for yrkesaktive medlemmer. Studenter, lærlinger og elever kan ikke få stipendet. Du må også ha vært yrkesaktiv medlem i seks måneder for å ha rett til å søke stipend. Seksmånedersregelen er ny nå i år.

Legg ved bekreftelse

Les søkerveiledningen på baksiden av søknadsskjemaet grundig. Den må følges fullstendig. Der går det fram at du må sende inn dokumentasjon på om arbeidsgiver (eller NAV) dekker utgiftene eller ikke. Du må altså sende inn bekreftelse fra arbeidsgiver uansett: Enten et brev som forteller at arbeidsgiver ikke dekker utgiftene, eller et brev som forteller hvilke utgifter arbeidsgiver dekker.

Legg ved kvittering

Du må også legge ved originalkvittering for alle utgiftene. Kvittering er bevis for at du har betalt. Faktura holder ikke. Hvis du har betalt i nettbanken, kan du sende inn utskrift av detaljbilde for betalingen(e).

Kortere behandlingstid

Etter nyttår er en travel tid for søknader om utdanningsstipend, og ventetida kan oppleves som lang. Som tillitsvalgt er det mye du kan gjøre for å hjelpe søkerne. En riktig søknad med riktige vedlegg betyr enklere prosess og fortere svar tilbake. Slik det er nå, forteller saksbehandlerne på hovedkontoret at i 80 prosent av tilfellene må Fagforbundet kontakte søkeren for å få avklart noe eller få riktige papirer. Det betyr at mye unødig arbeid kunne vært spart, og medlemmene kunne fått raskere og bedre svar, om søknadene var riktig fylt ut.

Hold deg oppdatert

Alt av informasjon, og søknadsskjema, finner du på www.fagforbundet.no/stipend. Fra og med januar 2015 er det presisert at du må søke stipend for ett år av gangen. Det må også søkes før utdanningen er avsluttet, det vil som regel si før eksamen eller fagprøven.

Bruk nett – søk på papir

Selve søknaden – med dokumentasjon – må sendes inn på papir i posten til Fagforbundet Postboks 7003 St. Olavsplass 0130 Oslo

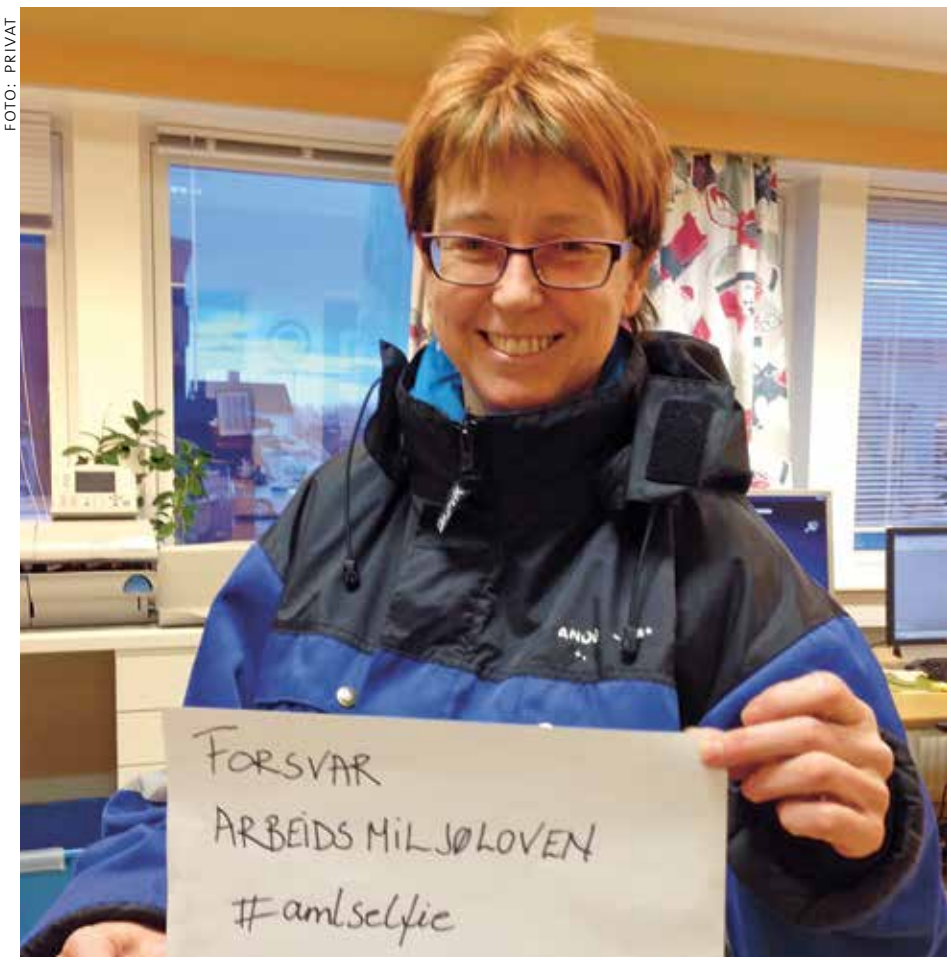
KARI-SOFIE JENSSEN

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no
marianne.billing@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk@fagforbundet.no
kjetil.vevle@fagforbundet.no
martine.grymyr@fagforbundet.no
LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 28. januar 2015
OPPLAG: 20 000
TRYKK: Aktietrykkeriet
ISSN: 1891-2184

MILJØMERKET 241 393 Trykksak

FOTO: PRIVAT

tillitsvalgt min hverdag
oss@fagforbundet.no

Fagbevegelsen er et kall: Noen følger åndelige makter gjennom livet. For Rita Nilssen er det fagbevegelsen som viser vei.

Rita Nilssen

På ei naturskjønn og værutsatt øy lengst uti havgapet i Nordland, bor Rita Nilssen, helt ute på nordspissen av Andøya. Øya er kanskje best kjent for sine fjell, multebær og rike fiskemuligheter. Her er Rita Nilssen gartner i Andøy kommune, og leder for 518 medlemmer i Fagforbundet Andøy, seksjonsleder SST i Fagforbundet Nordland og styremedlem i SST Fagforbundet sentralt.

Mange verv

Ja, det er lang liste med verv, men veien dit hun er i dag har ikke vært noe særlig roligere.

– Jeg kom inn i fagbevegelsen da jeg først meldte meg inn i Kommuneforbundet i 1991. Året etter ble jeg studieleder i Andøy kommunale forening, så var jeg også styremedlem i LO Vesterålen en periode, og jeg har hele tiden ment at det var den erfaringen som gjorde meg til en engasjert tillitsvalgt. Det var en meget lærerik periode, forteller Nilssen, og fortsetter:

– For meg er fagbevegelsen et kall. Det går mye tid til arbeidet, men et liv uten er helt utenkelig.

Kjemper for arbeidsmiljøloven

Som ildsjeler flest har Rita Nilssen mange jern i ilden. Det er vanskelig å si nei, nemlig. Og da en samlet norsk fagbevegelse varslet om landsdekkende politisk streik den 28. januar, satte Nilssen i gang planleggingen med det samme. Det var ikke snakk om at dette skulle forbigås i stillhet på Andøya.

– Vi skal ha fakkeltog og samling etter på. Der skal det holdes appeller, blant annet ved nestleder i Fagforbundet, Sissel Skoghaug, sier Nilssen.

Arrangementet er et bredt samarbeid mellom engasjerte folk på øya. Både Utdanningsforbundet, Sykepleierforbundet, Fellesorganinsasjonen og Delta vil bidra.

– Det er viktig å stille opp og vise at vi vil kjempe for å bevare en god arbeidsmiljølov, og at vi er imot de håpløse forslagene til forandringer som regjeringa har kommet med. Ei markering der vi bare sitter stille i to timer uten å gjøre noe er helt uaktuelt.

MARTINE GRYMYR

Trenger ikke TISA

Fagforbundet advarer mot TISA-avtalen. Avtalen vil gjøre endringer irreversible.

Når offentlige tjenester privatiseres og overtas av de store, kommersielle selskapene, får de folkevalgte mindre muligheter til å bestemme hvilke tjenester velferdsstaten skal sikre innbyggerne. Vi har bygd opp samfunnet med en sterk offentlig sektor fordi markedet er uegnet til å dekke innbyggernes behov. Markedet vil ikke sikre lover som kan forhindre miljømessige, sosiale og økonomiske kriser. I det markedet som TISA fremmer, vil behov for tjenester som helse, utdanning, velferd, energi og infrastruktur komme i annen rekke. TISA truer demokratiet og vil gi en uønsket kommersialisering av offentlige tjenester.

TONE ZANDER

Tisa-rapporten fra PSI er oversatt kan bestilles fra bestilling@fagforbundet.no

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

EDDIE WHYTE og **TORILD HOLMEDAL** er valgt ut som Fagforbundets nye Laos-ambassadører. De deltar på delegasjonsreise til Laos i februar for å bli bedre kjent med eksplosivryddingsprosjektet Fagforbundet støtter gjennom Norsk Folkehjelp.

LILLIAN RØED er valgt som ny leder i Fagforbundet Risør . **STINE ØVERLAND BERGAN** er valgt som ny ungdomstillitsvalgt.

Vernetjenesten i Bærum kommune har frikjøp på 250 prosent stilling – fordelt slik i 2015/16:
ANNE KARI BAARLI, Fagforbundet i 40 prosent stilling, **JAN OLOF SJOLANDER**, Fagforbundet i 20 prosent stilling, **GURO SKAARE**, Fagforbundet i 20 prosent stilling. Hovedverneombudene har valgt **GURO SKAARE** til koordinerende hovedverneombud i 50 prosent stilling, hun frikjøpes således i til sammen 70 prosent. I tillegg har Undervisningsforbundet og Sykepleierforbundet sine verneombud.

ALEXANDER BERG ERICHSEN er ansatt i samfunnsøkonomiskenhet sentralt. Han er samfunnsøkonom og kombinerer en prosentstilling hos Fagforbundet med å være høyskolelektor på Høgskolen i Hedmark.

UNN BREIVIK er valgt som ny HTV i Valle kommune i Fagforbundet Bykle/Valle og de har fått ny ungdomstillitsvalgt, Torbjørg Uppstad Nomeland.

INGER SVEEN SKAUG er ansatt i en toårig prosjektstilling i SKKO-administrasjonen. Prosjektet skal synliggjøre barne- og ungdomsarbeiderfaget. Sveen Skaug har bakgrunn som barne- og ungdomsarbeider.

SANDRA HERLUNG er ansatt som ny rådgiver i SKA/SST. Hun tar over etter Marit Wahlstedt som er ansatt som administrativ leder i SKA.

Tidligere leder i Fagforbundet **JAN DAVIDSEN** vil inn i bystyret i Bergen. Jan Davidsen, arkitekten bak den rød-grønne regjeringa, har sagt ja til valgkomiteen om å stå på lista til Arbeiderpartiet.

CHARLOTTE SANDER er ansatt som advokatsekretær hos Forbundsadvokatene.

ASTRID LUND er konstituert i stillingen som daglig leder i LO Kommune fra 8. januar 2015. LO Kommunes oppgaver knyttet til forhandlingsområdet overføres fra samme dato til Unni Rasmussen, leder av forhandlingsenheten i Fagforbundet.

Sykehusansatte sparket for å ha fagorganisert seg

98 ansatte på et stort sykehus i Istanbul er sparket bare fordi de har fagorganisert seg. Arbeiderne har stått streikevakt i en måned i kulda, og har bedt Norsk LabourStart om å sette i gang en e-postkampanje for å få ledelsen på sykehuset til og ta dem tilbake og anerkjenne fagforeningen.

Gå inn på osstillitsvalgte.no og send en protest.

MARIANNE BILLING

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no
Send oss en e-post, si din mening og kom med tips!